

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Ljubljana, petek 16. januarja 1942-XX

Cena posamezni številki 0'60

Milijon lir za zboljšanje kmetijstva

Visoki Komisar je zaradi velike važnosti kmetijstva v gospodarstvu pokrajine odredil, da se dodeli 1.000.000 lir kot poseben prispevek za izvedbo naslednjih pobud za zboljšanje in prosper kmetijske proizvodnje:

1. Prispevki do 50% za stroške, ki jih imajo mali in srednji lastniki ter zakupniki kot poedinci ali zadrugi za naslednja melioracijska dela: obdelovanje neobdelanih zemljišč, urejanje terena, napravo teras, odpravljanje grmičevja in kamenja, kanalizacijo, drenažo in vsa druga dela za melioracijo zemlje, gradnjo poljskih potov.

2. Prispevki malim posestnikom in zakupnikom do največ 40% stroškov za nabavo tehničnih strojev in orodja in kmetijskih strojev. Prednost bodo imeli oni, ki si bodo nabavili sejalne stroje.

3. Prispevki za pospeševanje zaječereje.

4. Nagrade za natečaj za najboljše pridelovanje semenskega krompirja onih vrst, ki najbolj ustrezajo terenu v pokrajini.

5. Nagrade za natečaj za gradnjo gnojšč.

6. Ustanovitev preizkuševališč in vzornih nasadov za vrste kmečkih pridelkov, katerih pridelovanje naj se v pokrajini pospeši.

Podpore za kmetijska melioracijska dela so določene predvsem za posestnike travnikov v črnomeljsem okraju, kjer bi bilo mogoče doslej neobdelana zemljišča spremeniti v polja in njive. Kdor želi podporo za melioracijo, naj predloži kmetijskemu oddelku Visokega komisariata prošnjo z naslednjimi podatki:

Ime in priimek, očetovo ime in bivališče, kraj, kjer je zemljišče, ki bi ga bilo treba preurediti, površina te zemlje ter verjetni stroški in čas potrebnega dela.

Za podporo za nakup kmetijskih strojev pa bo treba predložiti kmetijskemu oddelku Visokega komisariata poleg prošnje tudi odgovarjajoče fakture. Glede ostalih podpor bodo objavljeni posebni pravilniki.

Novinarji za revne dijake

Novinarsko društvo v Ljubljani je svojo zadnjo umetniško prireditev konec leta 1940. združilo s podporo akcijo za revno dijaštvo. Priredilo je nabiralno akcijo med gospodarskimi krogi mesta in dežele. Javnost, ki se je že mnogo krat prepričala, da novinarji s svojimi javnimi nastopi vselej služijo kakemu plemenitemu namenu, se je lepo odzvala. Nabiralna akcija je dala 39.550 din, oglašila na koncertnem sporedu pa 16.907 din. S koncertno prireditvijo vred so znašali vsi dohodki 80.309 din, po odbitku izdatkov za prireditev in za administracijo vse akcije pa je ostalo 52.801 din ali 20.064 lir.

Med zimo po prireditvi je Novinarsko društvo razdelilo od tega ostanka 11.441 lir. Večje zneske je nakazalo dijaški kuhinji in raznim drugim ustanovam za podpiranje revnih dijakov, podpore v denarju so dobivali tudi posamezni revni dijaki, mnogi pa so bili deležni tudi podpor v obliki oblačilnih predmetov, ki jih je društvo po

znižani ceni dobilo od tvrdke Prelog.

Ostanek 8623 lir je Novinarsko društvo razdelilo v tej zimi v obliki denarnih podpor po 150 lir,

ki so jih bili deležni najpotrebnejši dijaki in dijakinje mnogih ljubljanskih šolskih zavodov.

Novinarsko društvo je tako izčrpalo ves dohodek svoje dobrodelne

akcije za revno dijaštvo in se ob tej priliki iskreno zahvaljuje v svojem in v imenu obdarovancev vsem, ki so z velikim razumevanjem to akcijo podprli.

združbi, in sicer zlasti glede premoženja.

Iz prakse so mi znani primeri, ko so se stare zadruge spremenile v nove trgovske družbe in je pri tej transakciji sodelovalo le piko število, včasih dva do trije odstotki vseh zadrugnikov. Vprašati se moramo kot gospodarstveniki in pravniki, če se pri teh transakcijah na osnovi § 118 (2) Zogz — označil bi te transakcije kot privilegirane preosnove brez taks — niso izvršile nekatere nerednosti, na katere bi človek z zdravim razumom in tudi zakonodavec, ko je stiliziral § 118 (2) Zogz, niti daleč ni mogel misliti. V tej zvezi se spomnimo na znani izrek velikega sholastika iz XIII. stoletja Tomaža Akvinskoga:

»Državlanski zakoni ne morejo prepovedati vseh grehov, kajti človeška narava je nepopolna.«

Zadružno premoženje ima določeno funkcijo, je bilo zbrano z delom vseh zadrugnikov, deloma s podporami države in ni dopustno, da bi se to premoženje odtegnilo namenu. Če je pa novi zadružni zakon predvideval tako odtegnitev, je ta mogoča le, če sodelujejo pri novi združbi vsi zadrugniki. Ni pa dopustno, da se zadružnega premoženja polasti majhna skupina, ki slučajno sodeluje v zadrugi.

Obveljati mora načelo, da imajo ob spremembi stare zadruge v novo družbo vsi zadrugarji iste pravice in da vsi sodelujejo, in da jim ne gre samo zadružni delež v prvotni višini, namreč likvidacijski delež, preračunan na osnovi končne bilance, če bi ne hoteli sodelovati. Sprememba se sme dovoliti le, če zadruška dokaže, da svojih pravil z ozirom na dosedanje poslovanje ne more prilagoditi novemu Zogz, ne pa brez te pravne preizkušnje.

Nehote se spomnim na izrek velikega filozofa Montesquieu: Kršitev morale je uničila več držav kakor kršitev zakonov.

Dr. Anton Urbanc.

Čigavo je zadružno premoženje?

Pravna, gospodarska in moralna razmišljanja

To pravno, gospodarsko in v veliki meri tudi moralno vprašanje je bilo pri nas v zadnjem času, odkar je uveljavljen zakon o gospodarskih zadrugah (Zogz) z dne 11. septembra 1937, ponovno stavljen na dnevni red. Sprico dolocna iz § 118 (2) Zogz so bile nase stare zadruge stavljen pred alternativno, da prilagodijo dotedanja pravila novemu Zogz, ali da se spremene v trgovske zadruge privatnega značaja. Bojim se, da v zadružni praksi na to vprašanje ni bilo vedno pravilno odgovorjeno in tudi sodna kot registrska oblastva se niso dovolj posvetila temu za zadružno ideologijo važnemu vprašanju; tako je prešlo zadružno premoženje v privatne roke in sicer celo tako, da pri novi trgovski združbi niso sodelovali vsi zadružniki stare zadruge, ki je dobila to ugodnost, da se lahko spremeni iz zadruge v trgovsko družbo brez plačila taks!

Da moremo na to vprašanje pravilno odgovoriti, je treba pojasniti pravno stališče, ki ga je zavzel o pridobitnih in gospodarskih zadrugah avstrijski zakon z dne 6. aprila 1873. drž. zak. 70, ki je urejeval pri nas zadruge do l. 1937., in končno stališče, ki ga je zavzel novi Zogz iz leta 1937.

Avstrijski zadružni zakon

Vprašanje zadružnega premoženja se stavi predvsem ob likvidaciji zadruge, zato je likvidacija izhodišče naših razmotiranj.

Po avstr. zadružnem zakonu so se ob likvidaciji plačale iz zadružnega premoženja (§ 48):

- terjatve upnikov po vrstnem redu zapadlosti,
- deleži zadrugnikov,
- ostanek premoženja pa se je razdelil med zadrugnike v razmerju njihovih deležev.

V avstr. zakonu je bilo tedaj izraženo načelo, da je imovina, ki bi presegala zadružne deleže, privatna last zadrugnikov. Obveljalo je v tem pogledu kapitalistično načelo.

V tej zvezi naj poudarim, da so temu načelu veliki ideologi zadružne misli vedno ugovarjali. Naj omenim samo velikega ideologa prof. dr. V. Totomianza ali Clarlea Gideja, ki sta kot ideologa zadružne misli zastopala strogo zadružno načelo, da je namreč zadružno premoženje namenjeno zgolj zadružništvu, ki ga je država vsestransko, včasih tudi z velikimi finančnimi žrtvami podpirala, in ni pravilno, da bi se to premoženje ob likvidaciji razdelilo med zadrugnike, ki imajo samo pravico do svojega zadružnega deleža.

V nemškem zadružništvu je bilo — zlasti pri rajfajznovkah — že pred l. 1868. izvedeno v praksi načelo, da se dobiček nikoli ne deli, temveč pripisuje rezervnemu fondu. Če je zadruška prenehala, je rezervni fond prevzela zveza, pri

kateri je bila zadruška včlanjena. Toda tudi ta ga ni obdržala kot svojo last, temveč ga je morala kot poštena hraniteljica izročiti novi zadrugi, ki se je v istem kraju osnovala vsaj v petih letih po prenehanju prve.

K takemu razpolaganju z dobičkom in rezervnim fondom, torej z lastno imovino zadruge po zakonu niso bile prisiljene. Ideologi iz praktični zadrugni delavci pa so kljub pomanjkanju zakonite odredbe smatrali že tedaj — torej v prvotnem razvojnem obdobju zadružništva — za kršitev zadružnih načel, če bi se iz zadružnega delovanja nastalo dobroimetje zadružništvu odtegnilo. Mnoga zadružna zborovanja so prisvojila to načelo kot edino ustrezajoče temelju in pravcem vsakega zadružnega dela: samopomoči in skupnosti. (Parisius, Komentar nemškemu zadružnemu zakonu k § 20.)

Sedanji zakon o gospodarskih zadrugah

To zadružno načelo je sprejel naš Zakon o gospodarskih zadrugah iz l. 1937., ki je sprejel glede razdelitve zadružnega premoženja sicer načelo ad a) in b) (plačati se morajo terjatve in zadrugnikom vrniti deleži), kakor je zgoraj navedeno, ni si pa usvojil načela ad c), da bi se preostalo premoženje razdelilo med zadrugnike.

Zakon v § 70 normira, da se »preostala imovina« izroči revizijski zvezi, v kateri je bila zadruška včlanjena ob času, ko je prenehala. Zveza je dolžna hraniti to imovino pet let odteč, ko je bila zadružna firma izbrisana iz zadružnega registra. Če se ustanovi v tem času na sedežu bivše zadruge ali v sodnem okraju bivše zadruge druga zadruška z enakim predmetom poslovanja, se izroči preostala imovina le tej novi zadrugi.

Med avstr. zadružnim zakonom in Zogz iz l. 1937. obstoji tedaj temeljna razlika ideološke narave. Zmagala je na vsej črti zadružna ideologija. Zadružno premoženje pripada zadružništvu, ne pa zadrugnikom!

Jasno je, da je bil prehod od pridobitne (kapitalistične) ideologije na čisto zadružno ideologijo za marsikatero zadrugo, ki je plavala v kapitalističnih vodah, pretežak! Ni se treba tedaj čuditi, da so praktični zadrugniki izposlovali v prehodnih določbah, t. j. v § 118 Zogz. normo, ki je tak prehod »olajšala«. Norma se glasi tako-le: »Zadruge, ki bi glede na svoje dosedanje poslovanje ne mogle spraviti svojih pravil v sklad s predpisi tega zakona, morejo izvesti likvidacijo v treh letih od dne, ko dobi ta zakon moč, oziroma se smejo v istem roku spremeniti v družbo drugačne oblike, oboje brez plačila taks.«

Citirana pravna norma daje sta-

rim zadrugam privilegij, da se spremene v združbe drugačne oblike, n. pr. v delniško družbo ali družbo z omejeno zavezo in podobno. Pri pravilnem pravnem gledanju bi morala zadruška dokazati, da svojih pravil res ne more spraviti v sklad s predpisi Zogz in le v tem primeru bi smela sodišča dovoliti spremembo zadruge v trgovsko družbo. Na to se pa ni gledalo! Pri takih spremembah v združbe drugačne oblike je nudila ta prehodna določba zadrugnikom starih zadrug možnost, da si preko nove trgovske združbe razdelijo imovino, kakor je to predvideval avstr. zadružni zakon. Lahko se je sklenila popolna likvidacija; v tem primeru se razdeli premoženje po načelu starega zadružnega zakona, t. j. premoženje se porazdeli med vse zadrugnike, če zadružna pravila glede tega nimajo drugih posebnih norm. Zakonodavec je stariim zadrugam vsestransko pomagala v veliko škodo zadružne misli in ni hotel, da bi stariim zadrugam, ki so dejansko delovale na pridobitni osnovi, oktroiral nov sistem, ki je dejansko v skladu z zadružnimi načeli in po katerem zadrugnik nima pravice do zadružnega premoženja.

Nastane pravno, gospodarsko in tudi moralno vprašanje, in to je predmet teh vrstic, v kaki meri so stari zadrugniki sodelovali v novi

Častni sodniki v trgovinskih zadevah

Zbornica obvešča, da je Visoki Komisariat imenoval v smislu čl. 8 uredbe o častnih sodnikih z dne 22. VII. 1933. Službeni list 459/72, za častne sodnike v trgovinskih zadevah pri okrožnih sodiščih v Ljubljani in Novem mestu naslednje gospode:

I. Pri okrožnem sodišču v Ljubljani:

Souvan Leon ml., trgovec z manufakturo,
Stepič Mirko, trgovec z vinom,
Cemažar Josip, tiskarnar,
Čebin Dominik, trgovec s kurivom,
Grom Srečko, car. posrednik,
Jurčič Simon, trgovec s špecerijo,
Lukič Zvonimir, trgovec s konfekcijo,
Volk Avgust, trgovec s poljedelskimi pridelki,
inž. Zupančič Fran, trgovec z lesom,
dr. Dermastia Josip, gen. tajnik Vzemne zavarovalnice,
dr. Pavlin Fran, ravnatelj Ljubljanske Kreditne banke,
dr. Skala Leon, ravnatelj zavarovalnice »Sava«,
Erce Franjo, ravnatelj Zadružne gospodarske banke,

Brilli Janez, diplomirani tehnik v strojnem podjetju,
Habič Ivan, blagajnik Kemične tovarne,
Hlebec Josip, prokurist pivovarne Union,
Markelj Janez, tesarski delovodja,
Pirc Edvard, trgovski namešteneč — vsi v Ljubljani.

II. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu:

Kastelic Edmund, trgovec z mešanim blagom,
Paučič Josip, trgovec z mešanim blagom,
Mikolič Ferdinand, trgovec z manufakturo,
Mohorčič Karol, trgovec s pisarniškimi potrebščinami,
Ogrizek Josip, trgovec s kolesi in radijskimi potrebščinami,
Matko Josip, trgovec z lesom — vsi v Novem mestu.

Iz zadružnega registra

Vpisali sta se zadrugi: Novinarska nabavljatelna zadruška z. o. j. v Ljubljani ter Produktivna čevljarška zadruška »Krka« z o. j. v Žužemberku.

Pojasnilni predpisi k naredbi o prilagoditvi mezd

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbi:

Clen 1. — Odstotno zvišanje po členu 1. naredbe z dne 5. julija 1941-XIX št. 60 se mora uporabljati, razen na dejanske prejemke, tudi na najnižje mezde, na globalne prejemke in na ekvivalente za prejemke v naravi, določene z odredbo o minimalnih mezdah za ne-kvalificirane delavce (delavke) z dne 28. septembra 1940. VI. št. 28.710/1, z odredbo minimalnih mezd za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje z dne 16. oktobra 1940. VI. št. 5005/10 in z odredbo o minimalnih mezdah v gostinskih podjetjih z dne 14. decembra 1940. VI. št. 33.008/2, kakor tudi na minimalne mezde, določene s kolektivnimi delovnimi pogodbami in mezdami sporazumi in tarifami za akordno delo in za nagrado, določeni od podjetij.

Clen 2. — Za delo, ki se plačuje s provizijo, se plačuje zvišanje na provizijski odstotek samo tedaj, če so poviški, ki so morda dopustni na blagovne cene na dan 15. marca 1941-XIX, nižji od pribitkov k določenim prejemkom.

Ljubljana, dne 31. dec. 1941-XX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Iz italijanskega gospodarstva

Premije za večji pridelek sladkorne repe bodo uvedene v srednji in južni Italiji, da bi se tudi tam dvignilo pridelovanje ter na ta način ustvarili pogoji za ustanovitev sladkorne industrije. Premija bo znašala 10 lir od meterskega stota.

Madžarski uvoz iz Italije se je dvignil od 37,9 na 92,9, izvoz v Italijo pa od 56,2 na 67 milijonov pengov. Tako je imela Madžarska z Italijo v prvih devetih mesecih lanskega leta za 25,9 milijonov pengov pasivno trgovinsko bilanco, prejšnje leto v istem razdobju pa je bila trgovinska bilanca aktivna za 18,3 milijona. Na Italijo in Nemčijo je prišlo lani okrog tri četrtine vsega madžarskega trgovinskega prometa z inozemstvom.

Nasadi sladkornega sirka so bili pred nekaj leti samo na poskusnih poljih milanske univerze, lani pa so obsegali že 2400 ha. Sladkorni serek ni samo izvrstno krmilo, temveč tudi važna industrijska rastlina, iz katere se pridobiva gorilni špirit. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdove je dalo dovoljenje za ustanovitev študijske in raziskovalne postaje, ki bo načrtno propagirala saditev sladkornega sirka.

Železniško progo Drač-Elbasan, ki bo zelo važna ne le za zvezo Albanije z Italijo, temveč tudi za zveze z drugimi balkanskimi deželami, gradi 1200 delavcev, stroški gradnje pa bodo znašali 330 milijonov lir. Proga bo dolga 38 kilometrov.

Razdelitev pocinkane železne žice kmetijskim obratom je uredilo ministrstvo za korporacije. Predvsem bodo oskrbljeni vinogradniki in sadjarji. Nakup žice bo omogočen na osnovi bonov, ki jih bo izdajala nacionalna zveza zadrug kmetijskih proizvajalcev. Trgovci bodo morali sporočiti vse nabave in prodaje pokrajinskim korporacijskim svetom.

Velika kompenzacijska kupčija je bila sklenjena med Italijo in Bolgarijo. Bolgarija bo dobavila Italiji 7000 metrskih stotov fižola, v zameno pa bo dobila iz Italije konopljenjo prejo in konopljene izdelke.

Dobave sukanca je uredila fašistična konfederacija industrijev tako, da bodo dobili trgovci in obrtniki v Italiji 70% svoje normalne potrošnje v letih 1930. do 1940.

Pojasnila o neracioniranih tekstilnih izdelkih

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je izdal pod števil. VIII. No. 4776/205-41 naslednjo okrožnico:

Izdelovalnice konfekcij, ki prodajajo direktno občinstvu, (industriji, obrtniki ali izdelovalnice, priključene trgovskim podjetjem), ki proizvajajo konfekcijo po tabeli B, si bodo lahko nabavljale za te konfekcije potrebne surovine po teh pogojih:

a) Naznaniti morajo kategorijskim nacionalnim združenjem nakupe surovin, namenjenih takim posebnim konfekcijam, napravljene v letih 1939-1940. Naznanila morajo biti dokazana z rednimi fakturami.

b) Kategorijska nacionalna združenja morajo:

1. ugotoviti točnost predloženih dokazov,

2. sestavljati sezname zahtevajočih tvrdk, ločene po pokrajinah,

3. zahteve tvrdk zopet ločiti po 12 blagovnih kategorijah in po imenu dotičnega predmeta.

Na ta način ugotove srednji letni konsum zahtevajočih tvrdk. O takih seznamih morajo napraviti rekapitulacije ter jih takoj naznaniti comeditu, da odredi višino periodičnih akontacij, ki se smejo dovoljevati zahtevajočim tvrdkam.

4. Na podlagi odredb comedita morajo kategorijska nacionalna združenja poslati zahtevajočim podjetjem »nakupno dovolilo« (poblastilo), Zbornici za TI pa prepis priloženega obrazca, v katerem sta označena ena izmed 12 blagovnih kategorij in dotični predmet z navedbo količine in števila točk.

5. Zahtevajoče podjetje zahteva na podlagi »nakupnega dovolila«, ki ga je prejelo od kategorijskega nacionalnega združenja, od Trgovinsko-industrijske zbornice »nakupne bone« do višine (v točkah), navedene v dovolilu.

6. Zbornica izda »nakupne bone« (ki jih bo prejela od comedita) z upoštevanjem istih navodil, kakor za sestavo nabavnice.

c) Podjetja so dolžna dokazati nacionalnim združenjem in drugim organom, ki jih bo navedel comedit, resnično uporabo od njih

nakupljenih surovin za produkcijo predmetov tabele B.

Po teh navodilih se je treba ravnati tudi pri novi nabavi racioniranih izdelkov industrijskim ali obrtniškim podjetjem v razne namene, a različne od onih, o katerih je govora v navodilih za racionirano prodajo tekstilnih izdelkov itd., n. pr. za slikarje pri novi dobavi platna za slike na roko, za oleografije, za stenske preproge, za vojaške krojačnice pri nabavi podlog in drugih tkanin (sukno izključeno), ki so potrebne za konfekcijo uniform in čepic.

Nacionalna kategorijska združenja, katerim se poverja ta posebna naloga sodelovanja s comeditom in kontrola podrejenih podjetij, morajo poskrbeti, da se potrebe podrejenih podjetij ugotovijo čim prej zato, da se jim omogoči čim hitrejša dobava v izmeri, ki se bo določila.

Podjetja pa naj poskrbe, da se lahko izvede najstrožja kontrola in da se dvignjeno blago v resnici uporabi za konfekcijo predmetov, omenjenih v tabeli B, ali pa za predmete, drugačne od onih, ki jih navajajo navodila Visokega komisariata in da se ne prodajajo občinstvu v originalni obliki.

Če potrebujejo podjetja, navedena v tej okrožnici, nujno in dokazano novo dobavo (dobave izjemnega značaja), jim lahko izda nacionalno kategorijsko združenje »nakupno dovolilo«. O tem naj takoj obvesti zbornico, ki bo izdala ustrezajoči nakupni bon.

Akontacija, ki jo bodo kat. nacionalna združenja dovoljevala z varčnostjo in sorazmernim upoštevanjem potreb podjetja, se bo odštevala od dokončnega nakazila, ki ga svoječasno določijo nacionalna kat. združenja na podlagi gori omenjenih odredb.

Sukanec za ustanove, hotele itd.

Dodatno k okrožnicam Visokega komisariata z dne 24. XI. 1941, VIII. No. 4776/107 odd. V, z dne 11. XII. 1941, VIII. No. 4776/154 toč. 1 in z dne 17. XII., VIII. No. 4776/172-41 toč. 3 se sporoča:

Trgovinsko-industrijska zbornica, ki ji ustanove, bolnišnice, hoteli in vobče skupna gospodarstva pošiljajo prošnje za dovolitev sukanca za šivanje ali krpanje, mora takšne prošnje reševati z največjo strogostjo.

Posebno glede skupnih gospodarstev morajo biti njihove prošnje v pravem razmerju z resničnim številom njihovih članov, upoštevajoč pri tem, da količina blaga, kakršna se sme dovoliti nabaviti v vsakem četvermesečju v dobi od 1. novembra 1941-XX do 31. oktobra 1942-XXI, ne sme presežati količine blaga, ki bi ga smeli dvigniti vsi pripadniki skupnega gospodarstva na podlagi osebnih izkaznic, ako bi jim bile te izdane.

Ko to ugotovi, naj Trgovinsko-industrijska zbornica predloži prošnje Fašistični konfederaciji v Rimu, obenem s sporočilom o svojih ugotovitvah. Omenjena konfederacija bo poskrbela za to, da se izdajo nalogi za izročitev blaga pristojnim Pokrajinskim obrtnim združenjem, društvom in skupnim gospodarstvom.

Samo po sebi se razume, da je preskrba s prejo za šivanje za ustanove, društva in uprave, ki se obračajo na ministrstva vojske, mornarice, zrakoplovstva, notranje zadeve, Vzhodno Afriko, finance in za promet ter na Prostovoljno milico za državno varnost, kakor tudi preskrba ženskih šol še nadalje urejena po določbah obseženih v ministrski okrožnici št. 145/17246.

Deželni in industrijski pridelki

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine je prejelo od Vis. Kom. na svojo vlogo z dne 23. decembra št. 1540/41 sledeče pojasnilo:

Pod izrazom »deželni pridelki in industrijski živilski izdelki« v čl. 1 točka 1 naredbe Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino z dne 27. XI. 1941-XX št. 165 Sl. list 96/41 se morajo razumeti vse življenjske potrebščine, ki služijo za človeško prehrano, ki niso v uradnih maksimalnih cenikih ali za katere ni določena maksimalna cena s posebno odločbo oblastva.

Zlasti se smatrajo kot industrijski živilski izdelki v spredaj navedenem smislu sočivne in sadne konzerve, nadalje sardine in druge

morske ribe v škatlah, ribje paštete, mesne konzerve in paštete, razni izdelki iz žita za otročjo hrano, n. pr. ovseni kosmiči, Zikin zdrob, Nestle, Erle in Fosfatin moka itd. Izvzeto pa je: kandirano sadje, ananas v škatlah, kaviar, konzerve iz rakov, bonboni, kakao itd.

Izmed deželnih pridelkov spadajo posebno pod udar točke 1. naredbe o določitvi pribitkov v prodaji na debelo in drobno: ješprenj, prosena in ajdova kaša, ajdova, ovsena in sojina moka, leča, suhi grah in bob, dokler njih cena ne bo maksimirana.

Za odobritev cen blaga, ki se uvaža in za katere slične vrste so že določene maksimalne cene v drugih provincah, je treba zaprositi pri uvozu za odobritev cene, kakor je bilo to običajno.

Cena za kisljo repo in kisljo zelje ter čebulo in česen je maksimirana s ceniki za sočivje in sadje in za to blago ne pride v poštev uvoz doma navedena naredba.

Gospodarske vesti

Nemško-hrvatski plačilni sporazum je bil sedaj razširjen tudi na Lotaringijo, Alzacijo in Luksemburg.

Hrvatski zadržni svet, v katerem bodo vključene vse hrvatske revizijske zveze, se je ustanovil v Zagrebu.

Ta mesec bo dobil v Zagrebu vsak prebivalec le 10 dkg surovega masla.

Cigarete so se v Srbiji precej podražile in velja odslej 20 cigaret Morava 12, Zeta 11, Ibar 9 in Drava 7 din. Hkrati so se podražile tudi žigalice in velja mala škatlja žigalice 75 in ne več 50 par.

Romunska vlada je izdala naredbi o omejitvi nakupovanja vseh predmetov. Vsak lahko kupi živil samo za 3000 lejev, drugega blaga pa za 5000 lejev.

Mednarodni vzorčni velesejem bo v Plovdivu od 6. do 19. aprila.

Klanje bivolov in vprežnih volov starih manj ko 10 let je turška vlada prepovedala.

Nakaznice za moko, kruh in močnatke izdelke so se uvedle na Madžarskem 15. januarja.

Trije popolnoma brezmesni dnevi so se uveli na Madžarskem. Vse vrste mesa pa se bodo dobivale samo ob sobotah in nedeljah.

Predsednik trg. ind. zbornice v Hamburgu je izjavil, da so velike hamburške tvrdke, ki so prej trgovale z ameriški, afriškimi in azijskimi deželami, sedaj začele kupčevati z vzhodnimi in južnovzhodnimi evropskimi državami. Mnoge hamburške tvrdke so v teh krajih že ustanovile svoje podružnice.

Nemške državne železnice so imele lani 9 milijard mark dohodkov, l. 1940. pa le 7,8 milijarde mark. Premoženje nemških drž. železnic je naraslo v l. 1941. na 20,2 milijarde mark, vse naložbeno premoženje železnic pa na 40 milijard mark.

Število zavarovancev za primer smrti je v Nemčiji naraslo v letu 1940. od 8,77 na 9,3 milijona oseb.

Novi švedski proračun predvideva 2,324 milijonov kron izdatkov in 2,194 milijonov kron dohodkov. Primanjkljaj bodo krili z zvišanjem davkov in taks ter podražitvijo nekaterih monopolskih predmetov.

Dnevni vojni izdatki Anglije so se po švedskih poročilih povečali že na 15 milijonov funtov.

Občni zbori

Šentjanski premogovnik And. Jakil, d. d. v Krmelju ima 13. redni občni zbor 31. januarja ob 11. dopoldne v rudniški pisarni v Krmelju.

Premogokopna družba »Belo-krajina« v Črnomlju ima občni občni zbor dne 31. januarja ob pol 12. v rudniški pisarni v Krmelju.

Že v 24 urah

barva, plesirani kemično sočasni obleke, klobuki itd. Skrobi in svetločila srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega ljubljenelega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

JOSIPA STUPICA

trgovca in posestnika

se tem potom najlepše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini, zdravniku dr. Igorju Tavčarju za vso skrb in požrtvovalnost ob času bolezni, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica je bila darovana v četrtek, dne 15. januarja ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 16. januarja 1942.

Žalujoči ostali